



ແນວພັນມັນຕົ້ນ ການຄັດເລືອກ, ເກັບຮັກສາ, ແລະ ກະກຽມທ່ອນພັນມັນຕົ້ນທີ່ມີຄຸນນະພາບດີ

ຮຽບຮຽງ ໂດຍ: ລາວທ່າວ ຍົວະບີ - ສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ເຂດຮ່ອນສາກົນ (CIAT)
ກວດແກ້ໂດຍ: ພັນທະສິນ ຄັນທະວົງ ແລະ ສາຍທອງ ອຸດທະຈິດ - ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ (NAFRI)

1. ແນວພັນມັນຕົ້ນ



ມັນຕົ້ນແມ່ນມີຫຼາຍແນວພັນ ການເລືອກແນວພັນທີ່ເໝາະສົມ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ. ໃນໄລຍະ ຫຼາຍປີຜ່ານມາສູນຄົ້ນຄວ້າກະ ສິກຳເຂດຮ່ອນສາກົນ ແລະ ຄູ່ ຮ່ວມງານ ໄດ້ເຮັດການທົດລອງ ຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ ແລະ ສູນທົດລອງ ເຫັນວ່າມີຫຼາຍແນວພັນທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງເຊັ່ນ: ຣະຢອງ 5, ຣະຢອງ 11, ຣະຢອງ 72, ກະເສດສາດ 50 (KU 50) ຈາກປະເທດໄທ ແລະ KM 98-1, KM 140 ຈາກ ຫວຽດນາມ ແນວພັນເຫຼົ່ານີ້ໃຫ້ຜົນຜະລິດ ສູງກວ່າແນວພັນ ພື້ນເມືອງຫຼາຍ. ຜົນຜະລິດທົດລອງແມ່ນຢູ່ລະຫວ່າງ 10-45 ຕ/ຮຕ/ປີ, ຂຶ້ນກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ.

2. ການຄັດເລືອກທ່ອນພັນ



ມັນຕົ້ນເປັນພືດທີ່ປູກ ດ້ວຍທ່ອນພັນ, ການຄັດ ເລືອກທ່ອນພັນທີ່ດີຈຶ່ງມີ ຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ທ່ອນ ພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບດີກໍຈະ ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມງອກດີ, ມີ ລະບົບຮາກຂະຫຍາຍຫຼາຍ ແລະ ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ມີຜົນ ຜະລິດທີ່ສູງຕາມມາ.

ທ່ອນພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບດີ ຄື: ທ່ອນພັນທີ່ໃຫຍ່ແຂງແຮງ ຕາຫຼືຂໍ້ຫ່າງ ແລະ ບໍ່ຖີ່ເກີນໄປ, ຕັດໃໝ່ໆ ແລະ ເປັນທ່ອນພັນທີ່ປອດພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ ລັດຕູພືດ. ການຕັດທ່ອນພັນ ໃຫ້ຕັດຫ່າງຈາກໜ້າດິນປະມານ 20 ຊມ.

ຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມ:

ໂຄງການ ຄົ້ນຄວ້າ ລະບົບການຜະລິດ ແລະ ການຕະຫຼາດ ມັນຕົ້ນ
Tel: +856-21-770 090
+ 856-20-2240 7957 E-mail: l.thao@cgiar.org
+ 856-20-9528 5588 khandhavongp@gmail.com

3. ການເກັບຮັກສາທ່ອນພັນ



ທ່ອນພັນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ສຳລັບເກັບໄວ້ ເພື່ອ ໃຊ້ປູກໃນລະດູຕການຕໍ່ໄປ, ການເກັບຮັກສາກໍຕ້ອງຮູ້ວິທີ ເກັບ ແລະ ໄລຍະເວລາທີ່ສາມາດເກັບໄວ້ຢ່າງດີ. ຖ້າ ເກັບໄວ້ດົນຈະອອກຮາກ ແລະ ຍອດຫຼາຍ, ຄວາມງອກ ຂອງທ່ອນພັນຈະຫຼຸດລົງ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຫຼັງຈາກເກັບ ກູ້ບໍ່ຄວນເກັບຮັກສາທ່ອນພັນໄວ້ດົນກວ່າ 2 ເດືອນ, ດີທີ່ ສຸດແມ່ນເກັບໄວ້ປະມານ 1 ຫາ 2 ອາທິດ. ວິທີເກັບທ່ອນ ພັນແມ່ນມັດເປັນມັດຍາວ, ແຕ່ລະມັດ 25 ລຳຍາວ ແລະ ເອົາໄປຕັ້ງເປັນກອງໄວ້ ແຕ່ລະກອງ 5-6 ມັດ ບໍ່ຕ້ອງ ຕັ້ງຕິດກັນ ເພື່ອໃຫ້ລົມສາມາດລ່ວງໄດ້, ຖ້າກອງໃຫຍ່ຫຼາຍລົມບໍ່ລ່ວງຈະເກີດເຊື້ອລາ ຫຼື ເພຍແປ້ງ. ທ່ອນພັນ ຖ້າຖືກແດດຫຼາຍຈະແຫ້ງໄວ ຖ້າຮິມຫຼາຍກໍຈະເກີດເຊື້ອລາ ແລະ ເພຍແປ້ງຄືກັນ, ຄວນເກັບໄວ້ຢູ່ກ້ອງຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ມີແສງແດດສ່ອງໃສ່, ຖ້າບໍ່ມີກ້ອງຕົ້ນໄມ້ ໃຫ້ເອົາຕັ້ງເປັນກອງໄວ້ຢູ່ສວນ ແຕ່ກໍບໍ່ໃຫ້ຫຼາຍກວ່າ 6 ມັດ ພ້ອມຖືກດິນໃສ່ກ້ອງທ່ອນພັນ ທີ່ຕັ້ງຕິດດິນປະມານ 5-10 ຊມ. ທ່ອນພັນຕັດໃໝ່ໆ ປູກເລີຍກໍບໍ່ດີປານໃດ. ການເກັບ ຮັກສາອີກວິທີໜຶ່ງແມ່ນເກັບໄວ້ຢູ່ສວນ ຕ້ອງການປູກເມື່ອໃດຈຶ່ງໄປຕັດໄວ້ 3-4 ວັນ ກໍ ນຳເອົາໄປປູກໄດ້ເລີຍ.

4. ການກະກຽມທ່ອນພັນ



ທ່ອນພັນທີ່ຈະນຳມາປູກຄວນມີອາຍຸລະຫວ່າງ 8-18 ເດືອນ. ແຕ່ທ່ອນພັນທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດ ແມ່ນມີອາຍຸລະຫວ່າງ 10-12 ເດືອນ. ຄວນໃຊ້ 2 ໃນ 3 ສ່ວນຈາກທາງກົກທາສ່ວນກາງຂອງທ່ອນ ພັນເພື່ອປູກເທົ່ານັ້ນ. ຄວາມຍາວຂອງທ່ອນພັນທີ່ ຈະປູກແມ່ນ 20-25 ຊມ (ມີຕາບໍ່ຕ່ຳກວ່າ 5 ຕາ). ທ່ອນພັນມັນຕົ້ນມີຕາຢາຍຕາມທ່ອນພັນ ຊຶ່ງຕາ ເປັນບ່ອນແຕກງອກອອກເປັນຕົ້ນມັນຕົ້ນ. ຖ້າໃຊ້ ທ່ອນພັນນ້ອຍ ຫຼື ສັ້ນມີຈຳນວນຕາພຽງແຕ່ 2 ຫາ 3 ຕາ, ທາດອາຫານທີ່ມີຢູ່ໃນທ່ອນພັນຈະມີໜ້ອຍ ບໍ່ພຽງພໍ ສຳລັບການແຕກງອກ ແລະ ການ ຂະຫຍາຍຮາກ. ອີກບັນຫາໜຶ່ງທ່ອນພັນນ້ອຍ ຫຼື ສັ້ນຈະແຫ້ງຕາຍງ່າຍ. ສະນັ້ນທ່ອນພັນ ຄວນມີຈຳນວນຕາປະມານ 5-7 ຕາ ແລະ ໃຫຍ່. ການ ຕັດທ່ອນພັນຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເລື່ອຍຕັດ ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນບໍ່ໃຫ້ ທ່ອນພັນຖືກກະທົບ ແລະ ແຕກ. ການຕັດແມ່ນໃຫ້ຕັດຊື່ ຈະໃຫ້ຜົນຜະລິດດີກວ່າ.



ການຄັດເລືອກພື້ນທີ່, ການກະກຽມດິນ, ຮູບແບບການກຽມດິນ ແລະ ວິທີການປູກ

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ລາວທ່າວ ຍິວະບິ - ສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ເຂດຮ່ອນສາກົນ (CIAT)
ກວດແກ້ໂດຍ: ພັນທະສິນ ຄັນທະວົງ ແລະ ສາຍທອງ ອຸດທະຈິດ - ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ (NAFRI)

1. ການຄັດເລືອກພື້ນທີ່

ມັນຕົ້ນສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີໃນ



ປະເພດດິນ ຊາຍ ແລະ ດິນໜຽວ, ແຕ່ ບໍ່ມີຄວາມທົນ ທານຕໍ່ນ້ຳ ແລະ ບໍ່ສາມາດຈະເລີນເຕີບໂຕໃນດິນ

ອົມນ້ຳ ຫຼື ນ້ຳຂັງ. ສະນັ້ນ, ການຄັດເລືອກພື້ນທີ່ຄວນເປັນດິນໂນນ ຫຼື ບ່ອນທີ່ບໍ່ມີນ້ຳຂັງເພື່ອປູກມັນຕົ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ຮັບຜົນດີ.

2. ວິທີການກະກຽມດິນ: ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ການກຽມດິນສາມາດນຳໃຊ້ຈັກ ຫຼື ລົດໄຖ. ການກຽມດິນດ້ວຍ



ການໃຊ້ຈັກຊຸດຊຸມປູກ, ຜົນຜະລິດຂອງມັນຕົ້ນອາດຈະຕໍ່າກວ່າ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ລົງທຶນຫຼາຍ ຖ້າເປັນພື້ນທີ່ດິນຄ້ອຍຊັນ ການກຽມດິນແບບບໍ່ໄຖ ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນກໍ່ຫຼຸດລົງ. ການນຳໃຊ້ລົດໄຖໃຫຍ່ກຽມດິນ ຜົນຜະລິດຈະສູງກວ່າ ແຕ່ໄດ້ລົງທຶນຫຼາຍ ອີກບັນຫາໜຶ່ງ ການໃຊ້ລົດໄຖກຽມດິນອາດເຮັດໃຫ້ຂັ້ນໜ້າດິນແໜ້ນ ຖ້າບໍ່ຍົກຄູ. ການປູກເບີກດິນໃນພື້ນທີ່ໃໝ່ທີ່ນຳໃຊ້ກິນຈັກໃຫຍ່ ຕ້ອງລະວັງເວລາເຄື່ອນຍ້າຍຕົ້ນໄມ້, ຕໍ່ໄມ້ອອກ, ພະຍາຍາມຮັກສາຊັ້ນດິນປູກຝັງບໍ່ໃຫ້ເອົາອອກຈາກພື້ນທີ່ ເພາະຈະເອົາຝຸ່ນອອກໄປນຳ. ສຳລັບພວກເສດພືດທີ່ຕົກຄ້າງແມ່ນໃຫ້ໃຊ້ລົດໄຖ, ໄຖຖົມ ໂດຍໄຖເລິກ 20-30 ຊມ ເພື່ອຖົມໃຫ້ພວກເສດພືດຕ່າງໆ ເນົ່າເປັນຝຸ່ນ. ການໄຖຄັ້ງທຳອິດ ຖ້າເປັນດິນປູກເບີກໃໝ່ໃຫ້ໃຊ້ຈານໄຖ 3 ຈານ, ຕາກດິນໄວ້ປະມານ 7 ວັນ ແລ້ວໃຊ້ຈານໄຖ 7 ຈານ ໄຖຄັ້ງທີ 2. ການຍົກຄູແມ່ນໃຫ້ຖ້າຮອດຍາມປູກຈຶ່ງຍົກ, ຍົກຄູແລ້ວກໍ່ເລີ່ມປູກເລີຍດິນຈຶ່ງບໍ່ແຂງ, ຜົນຜະລິດກໍ່ດີ.

3. ຮູບແບບການກຽມດິນ: ດິນທີ່ຈະປູກມັນຕົ້ນຄວນໄດ້ຮັບການກະກຽມໃຫ້ລະອຽດກ່ອນການປູກ.



ການກຽມດິນໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ 3 ວິທີຫຼັກຄື: ວິທີກຽມແບບພຽງ, ວິທີກຽມແບບຍົກຄູ ແລະ ແບບເຮັດເປັນຮ່ອງ. ໂດຍຂຶ້ນກັບສະພາບຂອງພື້ນທີ່: ສ່ວນດິນຄ້ອຍຊັນ ແລະ ດິນໂນນສາມາດໃຊ້ວິທີກຽມດິນແບບພຽງ ໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຍົກຄູ ຫຼື ກຽມແບບຍົກຄູກໍ່ໄດ້; ດິນໜຽງ (ເຂດຮ່ອມພູ) ຄວນຈະກຽມດິນໂດຍຍົກເປັນຄູໃຫ້ມີລະດັບສູງກວ່າພື້ນດິນປົກກະຕິ ຫຼື ມີເງື່ອນໄຂສາມາດເຮັດເປັນຮ່ອງເພື່ອຫຼຸດຄວາມສ່ຽງກ່ຽວກັບບັນຫານ້ຳຂັງ. ຍົກຄູໃຫ້ມີໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງແຕ່ລະຄູ 1.2 ແມັດ.

4. ວິທີການປູກ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ມັນຕົ້ນເຄີຍປູກດ້ວຍ 3 ວິທີຄື: ປູກນອນ, ເນີ້ງ ແລະ ປູກຕັ້ງ.

ວິທີປູກແບບນອນ: ແມ່ນສາມາດຊຸດເປັນຊຸມ ຫຼື ເຮັດເປັນຮ່ອງເລິກປະມານ 5-10 ຊມ, ວາງທ່ອນພັນລົງລວງນອນແລ້ວ ຖົມດິນໃສ່. ປູກນອນເລິກປະມານ 5 ຫາ 10 ຊມ. ວິທີການປູກແບບນອນນີ້ ຈະເປັນຫົວຢູ່ຕີ້ນກວ່າການປູກແບບເນີ້ງ ແລະ ແບບຕັ້ງ. ແຕ່ການປູກແບບນອນໃຊ້ແຮງງານ ແລະ ເວລາຫຼາຍກວ່າ.

ວິທີປູກແບບເນີ້ງ: ປັກທ່ອນພັນລົງໄປໃນດິນ 2/3 (2 ສ່ວນລົງໄປໃນດິນ ແລະ ເຫຼືອ 1 ສ່ວນຢູ່ເທິງໜ້າດິນ) ແລະ ອງໄປເບື້ອງໜຶ່ງ. ສ່ວນຫຼາຍມັນເປັນຫົວຢູ່ເບື້ອງດຽວ ແລະ ມັກລົ້ມລົງ.



ວິທີການປູກແບບນອນ ວິທີການປູກແບບເນີ້ງ ວິທີການປູກແບບຕັ້ງ

ວິທີປູກແບບຕັ້ງ: ປັກທ່ອນພັນລົງໄປໃນດິນປະມານເຄິ່ງໜຶ່ງ. ປູກວິທີນີ້ ຈະງອກໄວ, ເປັນຫົວຫຼາຍ ແລະ ເລິກກວ່າວິທີປູກນອນ ແລະ ປູກເນີ້ງ.

ການປູກແບບນອນແມ່ນສາມາດຊຸດເປັນຊຸມ ຫຼື ຊຸດເປັນຮ່ອງເລິກປະມານ 5-7 ຊມ, ວາງທ່ອນພັນລົງແລ້ວ ຖົມດິນໃສ່.

ຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມ:

ໂຄງການ ຄົ້ນຄວ້າ ລະບົບການຜະລິດ ແລະ ການຕະຫຼາດ ມັນຕົ້ນ

Tel: +856-21-770 090
+ 856-20-2240 7957 E-mail: l.thao@cgiar.org
+ 856-20-9528 5588 khanthavongp@gmail.com

ໝາຍເຫດ: 1. ການປູກແບບຕັ້ງ ແລະ ເນີ້ງ ຄວນສັງເກດເບິ່ງຕາຂອງທ່ອນພັນກ່ອນປູກ, ບໍ່ຄວນປູກກັບດ້ານ (ປີ້ນຕາໃສ່ດິນ); 2. ບ່ອນທີ່ມີເງື່ອນໄຂໃຫ້ໃຊ້ຢາເລັ່ງຮາກແຊ່ທ່ອນພັນກ່ອນປູກ; 3. ຖ້າທ່ອນພັນມີເພຍແບ້ງໃຫ້ແຊ່ຢາຂ້າເພຍກ່ອນປູກ.



ການປູກພືດສະຫຼັບກັບມັນຕົ້ນ ແລະ ການຄວບຄຸມການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ

ຮຽບຮຽງ ໂດຍ: ລາວທ່າວ ຍິວະບີ - ສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ເຂດຮ່ອນສາກົນ (CIAT)
ກວດແກ້ໂດຍ: ພັນທະສິນ ຄັນທະວົງ ແລະ ສາຍທອງ ອຸດທະຈິດ - ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ (NAFRI)



1. ການປູກພືດສະຫຼັບ ມັນຕົ້ນເປັນພືດທີ່ໃຫຍ່ຊ້າ ໃນຊ່ວງໄລຍະ 3 ເດືອນທຳອິດ. ການປູກມັນຕົ້ນສະຫຼັບກັບພືດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຖົ່ວຟັກຍາວ, ຖົ່ວດິນ, ຖົ່ວຂຽວ ແລະ ພືດອື່ນໆທີ່ມີອາຍຸສັ້ນ ເປັນການນຳໃຊ້ດິນໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ, ເພີ່ມຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງພືດຕ່າງໆ, ແລະ ໄດ້ຮັບທັງອາຫານ ກັບ ມີລາຍຮັບໃນຊ່ວງເວລາທີ່ແຕກຕ່າງກັນພາຍໃນໜຶ່ງປີ. ສິ່ງສຳຄັນໃນການປູກພືດສະຫຼັບແມ່ນຕ້ອງໄດ້ເລືອກພືດທີ່ເໝາະສົມ, ພັນມັນຕົ້ນທີ່ບໍ່ແຕກຫງ່າຫຼາຍ, ດິນມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ. ໄລຍະຫ່າງຂອງມັນຕົ້ນ: 1 ມ x 1 ມ (ປູກພືດ 1 ແຖວ) ຫຼື 0.8 ມ x 1.2 ມ (ປູກພືດ 2 ແຖວ). ປູກໃນຊ່ວງເລີ່ມມີຝົນຕົກ, ແລະ ຄວນປູກມັນຕົ້ນ ກັບ ພືດພ້ອມກັນ.

1.1 ການຄຳປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ການປູກມັນຕົ້ນສະຫຼັບກັບພືດອື່ນໆ, ສາມາດສະໜອງທາງດ້ານອາຫານເພື່ອໃຊ້ໃນຄອບຄົວເຊັ່ນ: ພະລັງງານ, ໂປຼຕີນ, ແຮ່ທາດ ແລະ ວິຕາມິນ. ຫົວມັນຕົ້ນເປັນແຫຼ່ງຂອງອາຫານຈຳພວກພະລັງງານ, ສ່ວນພືດຕະກູນຖົ່ວເປັນແຫຼ່ງທາດໂປຼຕີນທີ່ຈຳເປັນ ທີ່ໃຊ້ຢູ່ໃນຄອບຄົວ ແລະ ສັດລ້ຽງ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ໃຫ້ເລືອກເອົາແນວພັນຖົ່ວທີ່ມີອາຍຸສັ້ນ ປູກສະຫຼັບກັບມັນຕົ້ນ ເພາະອາຍຸສັ້ນຈະຫຼຸດຜ່ອນການຍາດແຍ່ງທາດອາຫານ ແລະ ແສງນຳມັນຕົ້ນ.

1.2 ການຄວບຄຸມວັດສະພືດ ການປູກພືດສະຫຼັບຈະຊ່ວຍຄວບຄຸມຫຍ້າເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວໄວ ພ້ອມນັ້ນຈະສາມາດຫຼຸດຜ່ອນແຮງງານ ໃນການເສຍຫຍ້າຢູ່ລະຫວ່າງແຖວມັນຕົ້ນ.

1.3 ການຮັກສາຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ ພືດທີ່ປູກສະຫຼັບຈະຊ່ວຍປ້ອງກັນດິນຈາກຜົນກະທົບໂດຍກົງຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ, ແລະ ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມໄວຂອງນ້ຳຝົນໃນເວລານ້ຳໄຫຼຜ່ານສວນມັນຕົ້ນ, ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນການເຊາະເຈື່ອນ ຫຼື ການຊະລຳງຂອງດິນໃນເວລາທີ່ມັນຕົ້ນຍັງບໍ່ທັນປົກຫຸ້ມດິນໄດ້. ເປັນການຊ່ວຍປ້ອງກັນຊັ້ນດິນປູກຝັງທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນນັ້ນໄວ້.

1.4 ສັງລວມຜົນປະໂຫຍດໃນການປູກພືດສະຫຼັບ: 1. ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການສະໜອງທາດແບັງໃນຫົວມັນຕົ້ນ ແລະ ທາດໂປຼຕີນຈາກຕະກູນຖົ່ວ; 2. ພືດຕະກູນຖົ່ວຈະຊ່ວຍດຶງເອົາໂນໂຕຣເຈນ (N) ຈາກອາກາດມາໃຊ້, ມັນຕົ້ນອາດຈະໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຈາກຖົ່ວ; 3. ຈະເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງມັນຕົ້ນໝັ້ນຄົງ ແລະ ມີລາຍໄດ້ສູງສຸດຕໍ່ເນື້ອທີ່ການຜະລິດ; 4. ຫຼຸດຜ່ອນແຮງງານເສຍຫຍ້າ; 5. ຊ່ວຍປ້ອງກັນການຊະລຳງ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ.

2. ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ ຢູ່ລາວ, ມັນຕົ້ນນິຍົມປູກຢູ່ໃນດິນທີ່ມີລັກສະນະເປັນເນີນພູຕ່າງໆ ສູງໆ ຫຼື ດິນຄ້ອຍຊັນ. ທັງສອງກໍລະນີນີ້ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນຢ່າງຮ້າຍແຮງໄດ້. ດິນພຽງ ແລະ ມີລະດັບຄ້ອຍຊັນຕໍ່າ, ບໍ່ມີການຄຸ້ມຄອງດິນທີ່ເໝາະສົມກໍສາມາດເກີດການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນຢ່າງຮ້າຍແຮງຄືກັນ.



2.1 ການປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນສາມາດເຮັດໃຫ້ຫຼຸດລົງໄດ້ ໂດຍວິທີການແບບງ່າຍດາຍເຊັ່ນວ່າການເຮັດຕົ້ນຄູ່ປ້ອງກັນ, ປູກພືດໃຫ້ມີໄລຍະຫ່າງຖີ່ເຂົ້າ, ການໃສ່ຝຸ່ນ, ປູກພືດສະຫຼັບ, ການໃຊ້ເສດພືດ ຫຼື ວັດສະດຸປົກຄຸມພື້ນດິນ, ປູກຫຍ້າ ຫຼື ພືດຕະກູນຖົ່ວແບບປະສົມປະສານເປັນແລວປ້ອງກັນ, ແລະ ວິທີການໄຖດິນ.

2.2 ຜົນກະທົບຂອງການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ ແມ່ນເຮັດໃຫ້ສະພາບພື້ນທີ່ປ່ຽນໄປ ແລະ ທາດອາຫານຂອງດິນຫ້ອຍລົງ, ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການ ນຳໃຊ້ດິນແບບມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຍືນຍົງ, ເພາະຊັ້ນດິນປູກຝັງຕົ້ນ.



2.3 ບາງເຕັກນິກທີ່ຊ່ວຍປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ : 1. ການໄຖດິນຫ້ອຍ ຫຼື ບໍ່ໄຖ ກໍເປັນວິທີການທີ່ມີປະສິດທິຜົນໃນການຫຼຸດຜ່ອນການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ.

2. ເຮັດຄູ່ທີ່ມີຄວາມຍາວໄປຕາມແລວລະດັບຂອງໜ້າດິນຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນການໄຫຼລົງຂອງນ້ຳຝົນ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນໃນພື້ນທີ່ເນີນພູທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນຕໍ່າ. ນອກນັ້ນຮາກຂອງພືດຈະລົງໄປເລີກຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້.

3. ການໃຊ້ເສດພືດ ຫຼື ຫຍ້າ ຫຼື ຕໍ່ເພື່ອງ ປົກຫຸ້ມໜ້າດິນຊ່ວຍເພີ່ມການຊຶມຂອງນ້ຳ, ປ້ອງກັນດິນຈາກຜົນກະທົບໂດຍກົງຂອງເມັດນ້ຳຝົນ, ຫຼຸດຜ່ອນການໄຫຼຂອງນ້ຳຝົນ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນໄດ້ຢ່າງດີ.

4. ການປູກພືດເປັນແລວປ້ອງກັນທີ່ເປັນແຖວຍາວຢູ່ໃນລະດັບໜ້າດິນສູງເທົ່າກັນເຊັ່ນ: ປູກຫຍ້າທີ່ຕັດໄປນຳໃຊ້ໄດ້ (ກີນີ, ມູລາໂຕ) ຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນການໄຫຼລົງຂອງນ້ຳຝົນ ແລະ ການເຊາະເຈື່ອນຂອງ

ຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມ:
ໂຄງການ ຄົ້ນຄວ້າ ລະບົບການຜະລິດ ແລະ ການຕະຫຼາດ ມັນຕົ້ນ
Tel: +856-21-770 090
+ 856-20-2240 7957 E-mail: l.thao@cgiar.org
+ 856-20-9528 5588 khandhavongp@gmail.com

ພາຍເຫດ: ບັນດາເຕັກນິກເຫຼົ່ານີ້ ສາມາດແຍກໃຊ້ ຫຼື ໃຊ້ຮ່ວມກັນກໍໄດ້.



ການໃສ່ຜຸ່ນໃຫ້ສົມດູນເພື່ອຮັກສາ ຫຼື ປັບປຸງຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ລາວທ່າວ ຍົວະບີ - ສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ເຂດຮ່ອນສາກົນ (CIAT)
ກວດແກ້ໂດຍ: ພັນທະສິນ ຄັນທະວົງ ແລະ ສາຍທອງ ອຸດທະຈິດ - ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ (NAFRI)



1. ທາດອາຫານ ແລະ ພືດ ທຸກໆພືດຕ້ອງການທາດອາຫານຈາກດິນເພື່ອໄປລ້ຽງລູກຕົ້ນ, ໃບ, ພາກ ຫຼື ຫົວ ໃຫ້ຈະເລີນເຕີບໂຕ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຜົນຜະລິດ, ແຕ່ທາດອາຫານທີ່ພືດເອົາຈາກດິນມາສ່ວນຫຼາຍຈະຢາຍຢູ່ຕາມພາກສ່ວນຕ່າງໆ ຂອງຕົ້ນພືດ. ສະນັ້ນໃນເວລາເກັບກູ້ຜົນຜະລິດຂອງພືດ ບໍ່ຄວນເອົາສິ່ງເສດເຫຼືອຂອງພືດອອກໄປຈາກສວນ ເພາະສິ່ງເສດເຫຼືອເຫຼົ່ານີ້ ມີທາດອາຫານຫຼາຍຢູ່ນຳ ຖ້າເອົາສິ່ງດັ່ງກ່າວອອກໄປຈາກສວນ ຈະນຳເອົາທາດອາຫານໃນດິນອອກໄປຈາກສວນ. ຕົວຢ່າງ: ຫົວມັນຕົ້ນສິດ 30 ໂຕນ / ຮຕ, ທາດອາຫານທີ່ມີຢູ່ໃນຫົວມັນຕົ້ນ ທີ່ຖືກເອົາອອກໄປນຳມີປະມານ 90 ກິໂລ N, 8 ກິໂລ P ແລະ 80 ກິໂລ K / ຮຕ.



2. ສວນມັນຕົ້ນທີ່ບຸກເບີກປູກໃໝ່ ຫຼັງການເກັບກູ້ມັນຕົ້ນ ບໍ່ຄວນຍ້າຍສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກມັນຕົ້ນ ແລະ ເສດພືດອື່ນໆ ອອກຈາກສວນ, ໃຫ້ປະໄວຢູ່ໃນສວນ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ຈູດຖິ້ມ. ເວລາໄຖເທື່ອທຳອິດກໍ່ໃຫ້ໄຖຖືມເລີຍ ເພື່ອໃຫ້ເສດພືດເຫຼົ່ານັ້ນເນົ່າເປັນຜຸ່ນ. ພື້ນທີ່ບຸກເບີກໃໝ່ນີ້ບໍ່ຈຳເປັນໃສ່ຜຸ່ນເຄມີ.



3. ສວນມັນຕົ້ນທີ່ປູກຕໍ່ເນື່ອງໄດ້ຫຼາຍປີ

ຄວນມີການປັບປຸງດິນ: ຫຼັງການເກັບກູ້ມັນຕົ້ນກໍ່ຕ້ອງຮັກສາສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກມັນຕົ້ນ ແລະ ເສດພືດອື່ນໆ ປະໄວຢູ່ສວນ ບໍ່ຕ້ອງເອົາອອກຈາກສວນ ຫຼື ຈູດຖິ້ມ ແລະ ຄວນຫາຜຸ່ນຄອກ (ຂີ້ງົວ, ຂີ້ຄວາຍ ຫຼື ຂີ້ສັດປະເພດອື່ນ) ໄປໃສ່ສວນມັນຕົ້ນຕື່ມໃນອັດຕາປະມານ 5-10 ໂຕນ / ຮຕ ກ່ອນໄຖເທື່ອທຳອິດ ຫຼື ໃສ່ກ່ອນໄຖເທື່ອທີ່ 2 ເພື່ອຄົນຄວາມສົມດູນຂອງຜຸ່ນໃຫ້ດິນ (ພື້ນທີ່ປູກ). ນອກຈາກນັ້ນ ກໍ່ສາມາດປູກພືດຕະກຸນຖົ່ວ ປະໄວປະມານ 45 ວັນ ແລ້ວໄຖຖືມເພື່ອໃຫ້ເນົ່າເປັນຜຸ່ນ.



ການໃສ່ຜຸ່ນເຄມີ: ໃສ່ເທື່ອທຳອິດ ແມ່ນໃສ່ພາຍໃນ 1-2 ເດືອນ ຫຼັງຈາກປູກ, ໃຫ້ໃສ່ຜຸ່ນສູດ: 15-5-35 ຫຼື ຜຸ່ນສູດ: 12-6-33. ຖ້າບໍ່ມີຜຸ່ນທີ່ກ່າວມານັ້ນສາມາດໃຊ້ຜຸ່ນສູດ: 15-15-15 ທີ່ມີຂາຍໃນຕະຫຼາດທົ່ວໄປແທນ ໂດຍໃສ່ໃນອັດຕາ 200-300 ກິໂລ / ຮຕ ຕາມຄວາມເໝາະສົມຂອງດິນ. ຖ້າປູກໄດ້ຫຼາຍປີແລ້ວ ການໃສ່ຜຸ່ນເທື່ອທີ່ໜຶ່ງໃຫ້ໃສ່ສູດ: 25-7-7, ໃນອັດຕາ 150-200 ກິໂລ / ຮຕ ຕາມຄວາມເໝາະສົມຂອງດິນ. ຫຼັງຈາກປູກໄດ້ 3-4 ເດືອນ ມັນຕົ້ນເລີ່ມລົງຫົວແລ້ວ ຈຶ່ງໃສ່ຜຸ່ນເທື່ອທີ່ 2, ສຳລັບເທື່ອທີ່ 2 ແມ່ນໃສ່ຜຸ່ນສູດ: 00-00-60 ຫຼື ສູດ: 15-5-35 ໃນອັດຕາ 150-200 ກິໂລ / ຮຕ. ການໃສ່ຜຸ່ນເທື່ອທີ່ທຳອິດແມ່ນເພື່ອເລັ່ງໃຫ້ມັນຕົ້ນມີການຈະເລີນເຕີບໂຕທັງຮາກ, ລຳຕົ້ນ ແລະ ໃບ. ການໃສ່ຜຸ່ນເທື່ອທີ່ 2 ແມ່ນເລັ່ງໃຫ້ ຫົວມັນຕົ້ນຈະເລີນເຕີບໂຕ, ເລັ່ງການສະສົມທາດແປ້ງ, ເພື່ອເພີ່ມນ້ຳໜັກ ແລະ ເພີ່ມເບີເຊັນທາດແປ້ງ.

ການໃສ່ຜຸ່ນທີ່ໜຶ່ງພໍ ແລະ ສົມດູນ, ຈະສາມາດຮັກສາຜົນຜະລິດສູງ ຢູ່ໃນລະດັບເກົ່າ ເຖິງແມ່ນຈະປູກມັນຕົ້ນຢູ່ໃນພື້ນທີ່ເກົ່າໄດ້ຫຼາຍປີກໍ່ຕາມ.

4. ວິທີໃສ່: ໃຫ້ຂຸດຂຸມທ່າງຈາກຕົ້ນປະມານ 10 ຊມ, ເອົາຜຸ່ນໃສ່ແລ້ວຖືມດິນຄືນ.

ພາຍເຫດ: 1). ຖ້າປູກມັນຕົ້ນຕໍ່ເນື່ອງຫຼາຍປີໃນພື້ນທີ່ເກົ່າ ດິນຈະຂາດທາດອາຫານ K ເພາະທາດອາຫານນີ້ອອກໄປນຳຫົວມັນຕົ້ນໃນປະລິມານທີ່ຫຼາຍ.

2. ມັນຕົ້ນແມ່ນຂ້ອນຂ້າງລະອຽດອ່ອນຕໍ່ການໃສ່ຜຸ່ນເກີນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນທາດອາຫານ N, ເຊິ່ງຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ມີ ໃບຫຼາຍ ແລະ ຕ້ອງການໃຊ້ທາດອາຫານຢູ່ໃນໃບ. ສະນັ້ນ, ຈະກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຫົວ.

ຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມ:

ໂຄງການ ຄົ້ນຄວ້າ ລະບົບການຜະລິດ ແລະ ການຕະຫຼາດ ມັນຕົ້ນ
Tel: +856-21-770 090
+ 856-20-2240 7957 E-mail: l.thao@cgiar.org
+ 856-20-9528 5588 khanthavongp@gmail.com



ມັນຕົ້ນເຮັດໃຫ້ດິນຊຸດໂຊມ ແລະ ທຳລາຍຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນແທ້ບໍ່?

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ລາວທ່າວ ຍົວະຍີ - ສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ເຂດຮ່ອນສາກົນ (CIAT)
 ກວດແກ້ໂດຍ: ພັນທະສິນ ຄັນທະວົງ ແລະ ສາຍທອງ ອຸດທະຈິດ - ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ບຳໄມ້ແຫ່ງຊາດ (NAFRI)

1. ຜົນກະທົບຂອງດິນຈາກການປູກມັນຕົ້ນ

ມັນຕົ້ນ ເປັນພືດທີ່ມີຊີ່ສູງໃນການກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມຊຸດໂຊມຢ່າງຮ້າຍແຮງຂອງດິນ ຍ້ອນການດູດທາດອາຫານຈາກດິນຫຼາຍ ເຮັດໃຫ້ທາດອາຫານໃນດິນພົດໄປ. ຄວາມຈິງແລ້ວ, ນີ້ເປັນການເຂົ້າໃຈຜິດ, ຈາກການສັງເກດແບບງ່າຍໆ ໂດຍທົ່ວໄປມັນຕົ້ນແມ່ນພືດທີ່ປູກໃນເຂດດິນຊຸດໂຊມ ແລະ ຂາດຄວາມອຸດົມສົມບູນທີ່ສຸດບໍ່ສາມາດປູກພືດຊະນິດອື່ນໄດ້ແລ້ວ.

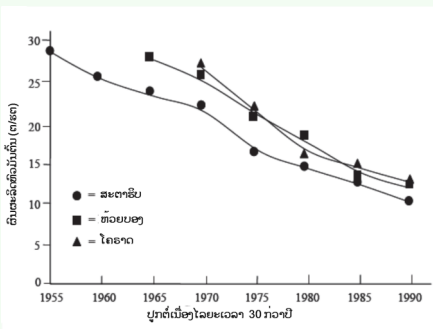


ມັນຕົ້ນ ຈະບໍ່ດູດເອົາທາດອາຫານຈາກດິນຫຼາຍກວ່າພືດຊະນິດອື່ນໆ. ການປູກມັນຕົ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງສາມາດເຮັດໃຫ້ດິນຊຸດໂຊມໄດ້. ແຕ່ມີຫຼັກຖານທາງວິທະຍາສາດຍືນຍັນວ່າ ການປູກມັນຕົ້ນທີ່ມີການຈັດການດີສາມາດຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍທາດອາຫານໃນດິນ ແລະ ໄດ້ຜົນຜະລິດທີ່ສູງໃນຊ່ວງເວລາທີ່ປູກຕໍ່ເນື່ອງເປັນເວລາຫຼາຍປີໃນພື້ນທີ່ເກົ່າ.

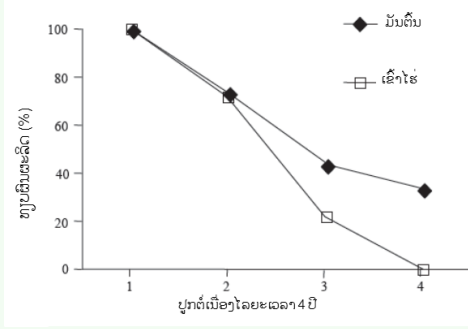
ການຈັດການທີ່ດີ ພາຍເຖິງການໃສ່ຜຸ່ນ, ການໄຖ ແລະ ຄວບຄຸມການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນທີ່ຖືກຕ້ອງ, ການປູກມັນຕົ້ນດິນຈະບໍ່ຊຸດໂຊມ, ຜົນກະທົບຂອງມັນຕົ້ນຕໍ່ດິນ ກໍ່ຄ້າຍຄືກັນກັບພືດສະບຽງອາຫານຊະນິດອື່ນໆ.

ມັນຕົ້ນສາມາດເຮັດໃຫ້ເກີດການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນໃນເວລາທີ່ປູກໃນເຂດດິນຄ້ອຍຊັນ ໂດຍບໍ່ມີການອະນຸລັກດິນທີ່ເໝາະສົມ. ເພາະມັນຕົ້ນເປັນພືດທີ່ປູກທ່າງກັນຫຼາຍ ແລະ ມີການຂະຫຍາຍຕົວຊ້າໃນໄລຍະທຳອິດ.

2. ບາງຫຼັກຖານທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການປູກພືດເຮັດໃຫ້ດິນມີຄວາມຊຸດໂຊມ



ຢູ່ປະເທດໄທ, ໄດ້ມີການປູກມັນຕົ້ນເປັນແປງສາທິດ ແລະ ປູກຕໍ່ເນື່ອງຫຼາຍກວ່າ 30 ປີ ໂດຍບໍ່ມີການນຳໃຊ້ຜຸ່ນເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງມັນຕົ້ນຕໍ່າລົງທຸກປີ. ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການປູກພືດສະບຽງອາຫານຊະນິດອື່ນໆ ໂດຍບໍ່ໄດ້ໃສ່ຜຸ່ນຜົນຜະລິດຄາດວ່າຈະຫຼຸດລົງຄື



ຜົນການທົດລອງຂອງ Nguyen Tu Siem, (ປີ 1992) ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າການປູກເຂົ້າໄຮ່ ແລະ ມັນຕົ້ນຕໍ່ເນື່ອງ 4 ປີໃນເນື້ອທີ່ເກົ່າ ໂດຍບໍ່ໄດ້ໃສ່ຜຸ່ນ ໃນ

ກັນ ຫຼື ຮ້າຍແຮງກວ່າມັນຕົ້ນ, ເນື່ອງຈາກການສູນເສຍທາດອາຫານເປັນສິ່ງທີ່ຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້ ເພາະທາດອາຫານຈະອອກໄປນຳຜົນຜະລິດທີ່ເກັບກູ້ໄປ.

ທວງດນາມ ຜົນຜະລິດຂອງເຂົ້າໄຮ່ໃນປີທີ່ສິ້ນສຸດລົງ (0), ແຕ່ມັນຕົ້ນຫຼັງຈາກ 4 ປີແລ້ວຍັງໄດ້ຜົນຜະລິດປະມານ 40% ທຽບໃສ່ຜົນຜະລິດຂອງປີທຳອິດ.



ໃນຂະນະທີ່ມີຄວາມສົງໄສວ່າການປູກມັນຕົ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ໂດຍບໍ່ມີການໃສ່ຜຸ່ນລົງໄປໃນດິນ ທາດອາຫານໃນດິນຈະພົດໄປ, ນີ້ເປັນຄວາມຈິງ ເພາະເວລາເອົາຜົນຜະລິດອອກໄປຈາກສວນກໍ່ນຳເອົາທາດອາຫານໃນດິນອອກໄປນຳ, ທຸກໆພືດແມ່ນຄືກັນໝົດ. ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຖ້າຫາກໄດ້ທົດແທນທາດອາຫານໃນປະລິມານທີ່ພຽງພໍກັບຈຳນວນທີ່ນຳອອກໄປ, ຈະສາມາດຮັກສາຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນໄວ້ຄືເກົ່າ.

ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ:
 ໂຄງການ ຄົ້ນຄວ້າ ລະບົບການຜະລິດ ແລະ ການຕະຫຼາດ ມັນຕົ້ນ
 Tel: +856-21-770 090
 + 856-20-2240 7957 E-mail: l.thao@cgiar.org
 + 856-20-9528 5588 khanthavongp@gmail.com



ສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດຂອງມັນຕົ້ນທີ່ປະກົດເຫັນຢູ່ລາວ

--- ການກັກກັນ, ເຕັກນິກທາງການກະເສດ, ການຄວບຄຸມທາງຊີວະພາບ

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ລາວທ່າວ ຍົວະບີ - ສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ເຂດຮ່ອນສາກົນ (CIAT)
ກວດແກ້ໂດຍ: ພັນທະສິນ ຄັນທະວົງ ແລະ ສາຍທອງ ອຸດທະຈິດ - ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ບ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ (NAFRI)

ແມງໄມ້ສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດ

ໃນອາດິດຢູ່ລາວ ມັນຕົ້ນເປັນພືດທີ່ຊາວກະສິກອນບໍ່ໄດ້ສົນໃຈຫຼາຍ ແລະ ກໍ່ບໍ່ປະກົດເຫັນແມງໄມ້ສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດລະບາດເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງມັນຕົ້ນສູນເສຍ. ປັດຈຸບັນມີຕະຫຼາດຮອງຮັບຜົນຜະລິດຂອງມັນຕົ້ນ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນໄດ້ທັນມາປູກຫຼາຍຂຶ້ນໃນແຕ່ລະປີ. ໃນຂະນະດຽວກັນກໍ່ເກີດມີບັນຫາຕາມ ມາຄີແມງໄມ້ສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດທີ່ຮ້າຍແຮງ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ການຜະລິດມັນຕົ້ນ, ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມເສຍຫາຍດ້ານຜົນຜະລິດ ແລະ ເສດຖະກິດ.

ປົກກະຕິ, ສັດຕູພືດຈະເປັນອັນຕະລາຍ ແລະ ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃນລະດູແລ້ງ, ຈະເລີ່ມຫຼຸດໜ້ອຍລົງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ທີ່ມີຝົນຕົກຫຼາຍ ແລະ ໃນຊ່ວງທີ່ມີປະລິມານນ້ຳຝົນຄົງທີ່. ຂະນະດຽວກັນພະຍາດບາງຊະນິດແມ່ນຈະລະບາດແຮງຢູ່ພື້ນທີ່ຕ່າງໆໃນຊ່ວງລະດູຝົນທີ່ມີອຸນຫະພູມ ແລະ ຄວາມຊື່ນໃນອາກາດສູງ.

1. ແມງໄມ້ສັດຕູພືດ:



1.1 ເພັຍແບ້ງສີປົວ: ປັດຈຸບັນເພັຍແບ້ງສີປົວໄດ້ກາຍເປັນບັນຫາທາທາຍທີ່ສຳຄັນສຳລັບການຜະລິດມັນຕົ້ນຢູ່ລາວ. ອາການຂອງມັນຕົ້ນທີ່ຖືກເພັຍແບ້ງທຳລາຍນັ້ນ ສ່ວນຍອດ ແລະ ໃບຈະເຕີບໂຕຜິດປົກກະຕິ ແລະ ແຕກງອກເພີ່ມ.



1.2 ໂຮແດງ: ໃນປັດຈຸບັນນອກຈາກເພັຍແບ້ງສີປົວໂຮແດງ ແຕ່ໂຮຍັງປະກົດເຫັນບາງທ້ອງຖິ່ນເທົ່ານັ້ນ. ໂຮແມ່ນດູດກິນອາຫານທາງພື້ນຂອງໃບອ່ອນ, ເຊິ່ງຄ່ອຍໆພັດທະນາເປັນຮອຍທີ່ມີສີອອກຂາວທາສີເຫຼືອງ. ໃບອອກມາບໍ່ລົມບູນ ແລະ ມີຂະໜາດນ້ອຍກວ່າໃບປົກກະຕິ. ການລະບາດຮຸນແຮງຂອງໂຮ ສາມາດເປັນຕົ້ນເຫດເຮັດໃຫ້ໃບລົ້ນ, ຍັບຍັ້ງການແຕກຕາ ແລະ ປາຍຍອດອ່ອນ.

2. ພະຍາດ:



2.1 ພອຍຂົນໄກ່ໃນມັນຕົ້ນ (CWB) ແມ່ນເກີດມາຈາກເຊື້ອ phytoplasma, ເປັນສິ່ງມີຊີວິດທີ່ມີຂະໜາດນ້ອຍກວ່າເຊື້ອແບັກທີເຣັຍ. ພະຍາດນີ້ ແພ່ຂະຫຍາຍ ໂດຍຜ່ານທ່ອນພັນທີ່ຕິດເຊື້ອ. ອາການສະເພາະຂອງພະຍາດດັ່ງກ່າວແມ່ນອອກໃບຜິດປົກກະຕິ, ມີໃບເກີດຕາມຂໍ້, ໃບສີເຫຼືອງ, ເກີດຍອດໃໝ່ຫຼາຍຂຶ້ນຕາມແຕ່ລະຂໍ້ຈົນຄ້າຍຄືພອຍຂົນໄກ່ ປັດຂີ່ຝຸ່ນນັ້ນຄື "ພະຍາດພອຍຂົນໄກ່".



2.2 ພະຍາດໃບໄໝ້ຂອງມັນຕົ້ນ (CBB) ແມ່ນເກີດມາຈາກເຊື້ອ Xanthomonas manihotis ຊຶ່ງເປັນເຊື້ອແບັກທີເຣັຍ, ພະຍາດນີ້ໄດ້ແພ່ຂະຫຍາຍຢ່າງກວ້າງຂວາງໂດຍຜ່ານທ່ອນພັນທີ່ເອົາມາຈາກຕົ້ນທີ່ຕິດເຊື້ອແລ້ວ. ອີກທາງໜຶ່ງເຊື້ອພະຍາດທີ່ກ່າວມານີ້ ມັນໄດ້ກະຈາຍໄປຕາມປະລິມານນ້ຳຝົນໃນຊ່ວງເວລາຝົນຕົກ ແລະ ເຄື່ອງມືທີ່ຕິດເຊື້ອພະຍາດ.

ໝາຍເຫດ: ພະຍາດພອຍຂົນໄກ່ (CWB) ແລະ ພະຍາດໃບໄໝ້ (CBB) ຖືວ່າເປັນພະຍາດອັນຕະລາຍ ສຳລັບມັນຕົ້ນ ຍ້ອນວ່າພະຍາດເຫຼົ່ານີ້ສາມາດເຮັດໃຫ້ມັນຕົ້ນເກີດການສູນເສຍທັງໝົດໄດ້.

ການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວມຄຸມ:

ການປ້ອງກັນ: ສຳຄັນແມ່ນເວລາເຄື່ອນຍ້າຍທ່ອນພັນ ຫຼື ການນຳເຂົ້າທ່ອນພັນ ຕ້ອງຜ່ານການກວດກາບໍ່ໃຫ້ເຄື່ອນຍ້າຍ ຫຼື ນຳເຂົ້າທ່ອນພັນທີ່ຕິດພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ສັດຕູພືດ. **ການຄວບຄຸມ:** ການນຳໃຊ້ສານເຄມີບໍ່ແມ່ນທາງເລືອກທີ່ເໝາະສົມ ຫຼື ເສດຖະກິດ ສຳລັບຊາວກະສິກອນທີ່ມີລາຍຮັບຕໍ່າ. ການໃຊ້ສານເຄມີຄວບຄຸມພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ສັດຕູພືດ ສຳລັບມັນຕົ້ນຈະມີຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ແມງໄມ້ທີ່ມີປະໂຫຍດ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມ.

ຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມ:

ໂຄງການ ຄົ້ນຄວ້າ ລະບົບການຜະລິດ ແລະ ການຕະຫຼາດ ມັນຕົ້ນ
Tel: +856-21-770 090
+ 856-20-2240 7957 E-mail: l.thao@cgiar.org
+ 856-20-9528 5588 khandhavongp@gmail.com

ວິທີການທີ່ນຳໃຊ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ ແລະ ເສດຖະກິດແມ່ນການນຳໃຊ້ແນວພັນທີ່ມີຄວາມທົນທານ, ເຕັກນິກທາງການກະເສດ (ຕົວຢ່າງ: ການນຳໃຊ້ທ່ອນພັນທີ່ປອດພະຍາດ ແລະ ສັດຕູພືດ, ການກະກຽມດິນທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ປູກຖືກລະດູການ ແລະ ປູກພືດ ຫມູນວຽນ ແລະ ອື່ນໆ) ແລະ ການຄວບຄຸມທາງຊີວະພາບ (ຕົວຢ່າງ: ການນຳແຕນ Anagyrus wasp parasitoid lopezi ສຳລັບການຄວບຄຸມເພັຍແບ້ງໃນມັນຕົ້ນ (P. manihoti)).



ການເສຍຫຍ້າ, ການເກັບກູ້ ແລະ ເຄື່ອງມືເກັບກູ້ມັນຕົ້ນ

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ລາວທ່າວ ຍົວະບີ - ສູນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ເຂດຮ່ອນສາກົນ (CIAT)
ກວດແກ້ໂດຍ: ພັນທະສິນ ຄັນທະວົງ ແລະ ສາຍທອງ ອຸດທະຈິດ - ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຫ່ງຊາດ (NAFRI)

1. ການເສຍຫຍ້າ



ສຳລັບມັນຕົ້ນ, ຊ່ວງທີ່ສຳຄັນຕ້ອງໄດ້ເສຍຫຍ້າແມ່ນ 3 ເດືອນທຳອິດຫຼັງປູກ, ໃນຊ່ວງນີ້ມັນຕົ້ນຍັງນ້ອຍ ຫຍ້າຈະມີການຈະເລີນເຕີບໂຕໄວກວ່າມັນຕົ້ນຫຼາຍ. ການເສຍຫຍ້າທັນກັບເວລາເປັນສິ່ງຕັດສິນຜົນຜະລິດຂອງມັນຕົ້ນ, ຖ້າເສຍບໍ່ທັນເວລາຜົນຜະລິດຂອງມັນຕົ້ນຈະຫຼຸດລົງ ເພາະຫຍ້າຈະຍາດແຍ່ງທາດອາຫານ, ນ້ຳ, ແສງຈາກມັນຕົ້ນ. ການເສຍຫຍ້າໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນຈະໄດ້ເສຍ 2-3 ຄັ້ງຕໍ່ລະດູການປູກ ຂຶ້ນກັບສະພາບຕົວຈິງ.

ການກຳຈັດຫຍ້າ: 1. ການປູກພືດຕະກູນຖົ່ວສະຫຼັບກັບມັນຕົ້ນ, ນອກຈາກຊ່ວຍຄຸມດິນບໍ່ໃຫ້ເກີດການຊະລົງ ແລະ ເຂາະເຈື່ອນ ກໍ່ສາມາດຊ່ວຍຄຸມຫຍ້າໄດ້; 2. ໃຊ້ເພືອງເຂົ້າ, ເສດພືດ ປົກຄຸມໜ້າດິນ ຈະຊ່ວຍຄຸມດິນບໍ່ໃຫ້ເກີດການຊະລົງ ແລະ ເຂາະເຈື່ອນ ແລະ ຊ່ວຍຄຸມຫຍ້າໄດ້; 3. ໃຊ້ຢາຊະນິດສິດຄຸມແກນຫຍ້າ ບໍ່ໃຫ້ຫຍ້າເກີດ. ການສິດຢາຄຸມຫຍ້າ ຕ້ອງດຳເນີນໃຫ້ສຳເລັດພາຍໃນ 3 ວັນ ຫຼັງປູກ, ເພາະກາຍ 3 ວັນແລ້ວ ມັນຕົ້ນເລີ່ມແຕກງອກ ການສິດຢາຈະທົບໃສ່ມັນຕົ້ນ.

2. ການເກັບກູ້ມັນຕົ້ນ



ມັນຕົ້ນສາມາດເກັບກູ້ຫຼັງຈາກປູກໄດ້ 8 ເດືອນຂຶ້ນໄປ ເພາະວ່າມັນຕົ້ນເປັນພືດທີ່ມີການຈະເລີນເຕີບໄປເລື້ອຍໆ ແລະ ຫົວຂອງມັນຕົ້ນກໍ່ບໍ່ມີສຸກໃຫ້ເກັບກູ້. ໂດຍທົ່ວໄປ, ຊາວກະສິກອນມັກເກັບກູ້ມັນຕົ້ນເວລາມີອາຍຸ 10-11 ເດືອນຫຼັງຈາກປູກ, ຂຶ້ນກັບເງື່ອນໄຂດິນຟ້າອາກາດ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ, ກັບໂອກາດທາງການຕະຫຼາດ ແລະ ລາຄາ.

ແຕ່ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ໃນຊ່ວງເວລາທີ່ເໝາະສົມຂອງການເກັບກູ້ມັນຕົ້ນແຕກຕ່າງກັນ ສຳລັບແຕ່ລະແນວພັນ. ຖ້າຫາກວ່າຊາວກະສິກອນເກັບກູ້ມັນຕົ້ນກ່ອນໄລຍະເວລາທີ່ເໝາະສົມ, ເຂົາເຈົ້າອາດຈະໄດ້ຮັບຜົນຜະລິດຕໍ່າ. ຖ້າຫາກວ່າຊາວກະສິກອນເກັບກູ້ຊ້າ, ທາດແປ້ງທີ່ບັນຈຸໃນຫົວອາດຈະຕໍ່າ ແຕ່ທາດແຫ້ງທີ່ບັນຈຸໃນຫົວມັນອາດຈະສູງ. ສິ່ງສຳຄັນພາຍຫຼັງທີ່ຝົນເລີ່ມຕົກຊຸດທຳອິດ ແລະ ກັບມາແລ້ງໃນຕົ້ນລະດູຝົນ ບໍ່ຄວນເກັບກູ້ມັນຕົ້ນ, ເພາະວ່າຫຼັງຈາກຝົນແລ້ວມັນຕົ້ນເລີ່ມແຕກງອກອອກໃບໃໝ່ ພາໃຫ້ທາດແປ້ງໃນຫົວມັນຕົ້ນຫຼຸດລົງ.



ມັນຕົ້ນແມ່ນເກັບກູ້ໄດ້ ໂດຍການດຶງເອົາຫົວອອກຈາກດິນ. ປົກກະຕິແລ້ວ, ຊາວກະສິກອນ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ງ່າຍດາຍຄື: ຈິກ, ຊວ້ານ ອື່ນໆ. ການເກັບກູ້ມັນຕົ້ນແມ່ນໃຊ້ເວລາ, ໃຊ້ແຮງງານ ແລະ ເປັນວຽກທີ່ໜັກ. ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນເວລາ ແລະ ແຮງງານ ສຳລັບການເກັບກູ້, ຊາວກະສິກອນສາມາດນຳໃຊ້ຫຼາຍວິທີການເກັບກູ້ ໂດຍນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືຊ່ວຍເກັບກູ້ມັນຕົ້ນ ເພື່ອຍົກເອົາຫົວມັນອອກຈາກດິນ ຫຼື ຄອບຄົວທີ່ມີລິດໄຖສາມາດຊີ້ອຸປະກອນການເກັບກູ້ມັນຕົ້ນມາປະກອບໃສ່ລິດໄຖເພື່ອໄຖຍົກເອົາຫົວມັນຂຶ້ນຈາກດິນ. ແຕ່ສ່ວນຫຼາຍການນຳໃຊ້ລິດໄຖແມ່ນການປູກຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ເວລາທີ່ຂາດແຄນແຮງງານ ຫຼື ຄ່າແຮງງານແພງ.

3. ເຄື່ອງມືຊ່ວຍເກັບກູ້ມັນຕົ້ນ



ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືຊ່ວຍເກັບກູ້ມັນຕົ້ນໄດ້ປະຢັດແຮງງານ, ໃຊ້ເວລາໜ້ອຍລົງ, ແຕ່ຜົນຂອງການເກັບກູ້ໄດ້ຈຳນວນເທົ່າເທົ່າ, ເປັນການໝູນໃຊ້ຕົ້ນທຶນທີ່ມີປະສິດທິຜົນ, ພາໃຫ້ມີຜົນກຳໄລສູງຂຶ້ນ ສຳລັບຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ. ຊຶ່ງສາມາດປະຢັດແຮງງານຫຼາຍກວ່າ 50%, ພິເສດແມ່ນສາມາດຊ່ວຍແຮງງານຜູ້ຍິງ.

ຂໍ້ມູນເພີ່ມຕື່ມ:

ໂຄງການ ຄົ້ນຄວ້າ ລະບົບການຜະລິດ ແລະ ການຕະຫຼາດ ມັນຕົ້ນ
Tel: +856-21-770 090
+ 856-20-2240 7957 E-mail: l.thao@cgiar.org
+ 856-20-9528 5588 kxanthavongp@gmail.com